

Notatka podsumowująca *Raport z realizacji „Celów zrównoważonego rozwoju” 2020*

Stanislav Aprilashvili

24.11.2020

Notatka w skrócie:

- Zdaniem autorów raportu nie uda się osiągnąć *Celów Zrównoważonego Rozwoju* przed 2030 rokiem.
- COVID-19 to obecnie największe wyzwanie, które cofnęło realizację Agendy 2030 o dekadę.
- Po raz pierwszy od 1998 r. zaczęło wzrastać ubóstwo – w 2020 r. ponad 71 milionów ludzi znalazło się na granicy biedy.

Przyszłość świata

25 września 2015 r. Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych przyjęło rezolucję pt. *Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030*, w której znalazły się *Cele Zrównoważonego Rozwoju 2030*. **Ustanowiony program jest efektem globalnych wysiłków na rzecz wzrostu i rozwoju, potrzeby reakcji na zmiany klimatyczne, a także odpowiedzią na wyzwania stojące przed ludzkością. Agenda 2030** składa się z 17 celów rozumianych jako zadania, które świat powinien wspólnymi wysiłkami rozwiązać. Działania koncentrują się na pięciu obszarach: planeta, ludzie, rozwój, pokój i partnerstwo. Zróżnicowanie obszarów pokazuje, jak szerokie i dogłębne powinny być zmiany, ażeby przekształcić świat w zrównoważone miejsce równych szans do rozwoju.

Raport 2020

Notatka powstała w oparciu o tegoroczny *Raport z realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju*¹. W liście otwierającym sekretarz generalny ONZ Antonio Guterres podkreślił, że raport z realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju (ang. *Sustainable Development Goals, SDG*) z roku 2020 pokazuje, że **osiągnięcie celów w 2030 roku jest niemożliwe. Przeszkodą w drodze do realizacji planu jest m.in. pandemia COVID-19.** Podsekretarz ds. ekonomicznych i społecznych Liu Zhenmin zaznaczył, że pandemia cofnęła globalne wysiłki w niektórych obszarach. **Przykładem może być ubóstwo, które w 2020 r. po raz pierwszy od 22 lat wzrosło.**

¹ <https://unstats.un.org/sdgs/report/2020/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2020.pdf?fbclid=IwAR15vD4jhQgPK5h07ULXRZHOK9IPnyQxwcc3qNIPZff6iOODuWav8RH7gU8>.

COVID-19 zajmuje kluczowe miejsce w raporcie, gdyż jest to największy problem, z jakim obecnie zmagają się świat, a który wpłynął na wszystkie dziedziny życia ludzkiego. Sekretarz Generalny podkreślał, że konieczne jest zapewnienie krajom rozwijającym się ochrony ich gospodarek. Jak zaznaczają autorzy raportu, **pandemia stała się nowym zagrożeniem dla systemów żywnościowych (obok konfliktów zbrojnych, suszy, plag szarańczy).**

Pandemii koronawirusa należy rozpatrywać odwołując się do 3. *Celu Zrównoważonego Rozwoju* – dobre zdrowie i jakość życia. Na pierwszej linii frontu znalazły się systemy opieki zdrowotnej. W wielu krajach zostały zagrożone programy szczepionkowe, pojawiło się zagrożenie wzrostu zgonów dzieci nowonarodzonych. Dodatkowo, liczba zgonów w wyniku chorób niezakaźnych najprawdopodobniej wzrośnie. **Zaburzony dostęp do usług medycznych i przekierowanie systemu zdrowia na walkę z chorobą zakaźną utrudniają dostęp do opieki lekarskiej osobom, które miały przechodzić planowe zabiegi.**

Należy również wspomnieć o personelu medycznym – szacuje się, że w krajach średnio lub słabo rozwiniętych łącznie brakuje ponad 18 milionów pracowników służby zdrowia, a także o innych niż COVID-19 chorobach zakaźnych, które stanowią poważne zagrożenie dla ludzkości – wśród nich gruźlica, HIV/AIDS, malaria, choroby tropikalne. **Prognozy pokazują, że zaniedbania w leczeniu wspomnianych chorób mogą skutkować dodatkowymi setkami tysięcy ludzkich istnień, zwłaszcza w Afryce Subsaharyjskiej,** gdzie doszło również do zaburzenia programów immunologicznych, co wpłynie na stu-procentowy wzrost zgonów na malarię w regionie (w porównaniu do 2018 roku)².

Jeżeli wcześniejsze prognozy specjalistów pokazywały, że wykonanie Agendy 2030 jest raczej niemożliwe to po pandemii nawet częściowa realizacja celów będzie utrudniona. Dane przytoczone przez Organizację Narodów Zjednoczonych są zdumiewające:

- Lockdown spowodował wzrost zagrożenia przemocy psychicznej, psychologicznej i seksualnej wobec kobiet;
- Świat przeżywa największą recesję gospodarczą od czasów wielkiej depresji z lat 20. XX wieku;

² <https://unstats.un.org/sdgs/report/2020/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2020.pdf>, s. 30.

- Pandemia uderzyła najbardziej w kobiety, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, dzieci, migrantów i uchodźców – to powoduje utrudnienia w osiągnięciu celu 7. z Agendy 2030, który dotyczy likwidacji nierówności;
- Dzięki pandemii o 6% zmniejszyła się emisja gazów cieplarnianych, jednak wciąż brakuje 7,6% rocznej redukcji wymaganej do zatrzymania globalnego ocieplenia do 1,5°C;
- Nie uda się zrealizować celu dotyczącego równości płci. Ponadto, dziś kobiety stanowią 70% pracowników medycznych, jednak nie przekłada się to na reprezentację na stanowiskach kierowniczych w służbie zdrowia;
- Pandemia powoduje ogromne szkody wobec branży turystycznej. Najbardziej ucierpią małe państwa wyspiarskie, których dochód narodowy jest w większości oparty na turystyce;
- Wciąż aktualny jest problem wykluczenia cyfrowego.

Miasta okazały się być podstawowymi jednostkami administracyjnymi walczącymi z chorobą – ponad 90% zakażonych na COVID-19 zamieszkuje ośrodki miejskie. **Wyzwania związane z pandemią pokazały jeszcze większą potrzebę zrównoważonego rozwoju miejskiego, zapewnienia podstawowych usług miejskich i bezpiecznego transportu.** Kwestia mobilności była kluczowa przy wprowadzanych obostrzeniach – pojawiła się potrzeba zwiększonej liczby pojazdów, dzięki którym pasażerowie podróżujący w nich mogą zachować bezpieczny dystans społeczny. Pogłębił się problem slumsów. Autorzy raportu zaznaczają, że pandemia ma pozytywny wpływ na strategiczne programy rozwoju miejskiego, które po lockdownach zostaną poddane analizie i przemodelowane w taki sposób, żeby uniknąć negatywnych skutków ewentualnych przyszłych epidemii.

Kwestie ekologiczne odgrywają jedną z głównych ról w Agendzie 2030. **Zmniejszona aktywność ludzka pozwoliła na krótką regenerację ekosystemów, zwłaszcza w małych państwach rozwijających się, jednak wciąż istnieją poważne problemy z bioróżnorodnością i lasami.** Zgodnie z danymi podawanymi przez ONZ, jeżeli w ciągu następnych 10 lat ludzkość nie podejmie daleko idących kroków w kierunku

bioróżnorodności, liczba gatunków biologicznych w jeszcze szybszym tempie będzie się zmniejszać³.

Każdy z *Celów zrównoważonego rozwoju* zawiera w sobie zadania, które mają różny termin realizacji. Wśród tych, których termin mija w 2020 roku, udało się wykonać jedynie kilka zadań, m.in. objęto ochroną 10% wybrzeży i obszarów morskich, opracowano i rozpoczęto rozwój globalnej strategii na rzecz zatrudnienia młodzieży, a także w większym stopniu zapewniono dostęp do technologii informacyjnych. Nie osiągnięto większości zadań związanych z bioróżnorodnością, nie udało się też obniżyć liczby zgonów po wypadkach na drogach, ani nie wzrósł eksport z krajów rozwijających się.

Uwagi końcowe

Można poddać krytyce raport i politykę Organizacji Narodów Zjednoczonych w zakresie realizacji *Celów Zrównoważonego Rozwoju 2030*, które wydają się mieć charakter w większości deklaracyjny. Dostyc często w raporcie pojawia się stwierdzenie, że realizacja zadań przypisanych do celów wymaga podjęcia pilnych działań. **Należy się jednak zastanowić, czy Agenda 2030 nie przewyższa możliwości państw do jej realizacji, zwłaszcza państw rozwijających się.**

Sekretarz generalny Guterres wezwał cały świat do odnowienia ambicji i mobilizacji na progu nowej dekady, żeby wygrać wyścig ze zmianami klimatycznymi, a także w celu zwalczania pogłębiających się nierówności. Cele ujęte w Agendzie 2030 promują inkluzyjny rozwój gospodarek, a przede wszystkim równe szanse rozwoju dla każdej jednostki. Partnerstwo i wspólne wysiłki zajmują szczególne miejsce w realizacji *Celów Zrównoważonego Rozwoju 2030*. Jak zostało zaznaczone w raporcie – państwa zubożałe jeszcze bardziej ucierpią na skutek koronawirusa, jeżeli nie zostanie im udzielone wsparcie przez społeczność międzynarodową.

³ *Zero draft of the post - 2020 Global Diversity Framework*, <https://www.cbd.int/doc/c/efb0/1f84/a892b98d2982a829962b6371/wg2020-02-03-en.pdf>, [dostęp: 27.02.2020].

O AUTORZE

Stanislaw Aprilashvili. Stypendysta Rządu RP, absolwent studiów licencjackich i magisterskich na kierunku filologia polska, absolwent studiów licencjackich z zakresu stosunków międzynarodowych, doktorant w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Członek Forum Młodych Dyplomatów, dziennikarz. Zainteresowania badawcze to stosunki międzynarodowe na obszarze byłego Związku Radzieckiego i zrównoważony rozwój.

Sfinansowano przez Narodowy
Instytut Wolności - Centrum Rozwoju
Społeczeństwa Obywatelskiego ze
środków Programu Rozwoju
Organizacji Obywatelskich na lata
2018 – 2030

JEŻELI DOCENIASZ NASZĄ PRACĘ, DOŁĄCZ DO GRONA NASZYCH DARCZYŃCÓW!

Z otrzymanych funduszy sfinansujemy powstanie kolejnych publikacji.

Możliwość wsparcia to bezpośrednia wpłata na konto Instytutu Nowej Europy: 95 2530 0008
2090 1053 7214 0001 tytułem: „darowizna na cele statutowe”.